

Alta kommune

Referat og oppsummering

Planverksted; næringsutvikling og nyskaping

Alta, 24. september 2013

**#Rullering av
kommuneplanens
samfunnsdel 2014-
2026**

Innledning

Høsten 2013 står i medvirkningens ånd i anledning rullering av kommuneplanens samfunnsdel. Tirsdag 24. september 2013 gjennomførte Alta kommune planverksted for satsingsområde 2: Næringsutvikling og nyskaping. Planverkstedet var planlagt av og gjennomført ved den nedsatte administrative arbeidsgruppa. Planverkstedet ble gjennomført som et *innspillsseminar* der et stort antall aktører i på vegne av næringsutvikling og nyskaping i Alta var invitert til å holde appell på inntil 2 minutter.

Kommunens adm. arbeidsgruppe består av:

- Tor Helge Reinsnes Moen (leder)
- Jørgen Kritstoffersen
- Trond Inge Heitmann
- Lars Hapalahti
- Frode Øvrejord
- Andreas Foss Westgaard (sekretær)

Tid, sted og deltakere

Planverkstedet ble holdt 24.09.13 på City Scene (Kunnskapsparken) i tidsrommet kl. 09.00-12.00. Site halvtime var lunsj. Det ble ikke ført nøyaktig deltakerliste, men foruten de som hadde innspill (og som er gjengitt under) deltok også med sin tilstedeværelse:

- Planutvalgets faste medlemmer
- Rådmannens ledergruppe
- Adm. arbeidsgruppe
- + et antall andre tilhørere inkl. Altaposten/TV Nord

Ungdomsrådet ble invitert, men har av ulike årsaker vært forhindret i å møte. Arbeidsgruppa vil ta initiativ til eget medvirkningsmøte så snart nytt ungdomsråd har konstituert seg.

Innledninger

Planverkstedet ble åpnet med en velkomst ved leder for adm. arbeidsgruppe Tor Helge Reinsnes Moen. Moen fungerte dessuten som planverkstedets konferansier.

Kommunalleder for samfunnsutvikling, Oddvar Konst, innledet med status for Altas demografiske og næringsmessige utvikling. Kommunens overordnede ambisjoner for samfunnsutviklingen ble også presentert, med hovedvekt på tilretteleggerrollen overfor næringslivet.

Trond Einar Persen fra Origo holdt et 10 minutters innlegg om hvordan Alta kommune kan tilrettelegge for næringsutvikling og nyskaping.

- Alta rangeres som en av Norges mest innovative kommuner i kategorien «småbyer».
- Prosjekt «Arbeid og entreprenørskap» hadde stor gjennomslagskraft på hovedmålgruppene kvinner og ungdom. Innovasjonsarenaer var også tema.
- Samspill – et nøkkelord. IKT-Alta er et eksempel. Medarbeiderdrevet innovasjon kan være et stikkord, også for offentlig sektor.
- Næringsvennlighet.
- Innovasjon i omsorg.
- Opplevelsesnæringer skaper bolyst.

- Utdanning i entreprenørskap.
- Lesing i grunnskolen nøkkelen.
- Mulige kompetansebehov innen vekstnæringer i Finnmark. Alta må finne sin plass! Alene er vi en prikk i verden – samarbeid må til.

Innspill

Den adm. arbeidsgruppa hadde på forhånd invitert et bredt utvalg næringsaktører i Alta til å holde 2 minutters innspill i anledning planprosessen. Under følger en gjennomgang av hovedinnholdet i de 20 innspillene som ble holdt. Gjennomgangen er gjort på bakgrunn av notater som adm. arbeidsgruppe gjorde. Det ble dessuten gjort lydopptak av alle innspillene som er lagret på kommunens fellesområde under mappa for rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel.

Hans Kristian Kjeldsberg, Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI)

- Hvorfor trives vi i Alta?
 - Arbeid, barnehagedekning, utdanning.
 - Urbane tilbud i kombinasjon med natur.
 - Altaelva som gullåre. Kilde til bolyst. Reklameverdi. Villaksen viktigst. Vern om den! God forvaltning. Ikke riv forbygninger.
- Farer som truer:
 - Rømming oppdrettslaks, lus, gyro.
 - Lytt til lokale elvekjennerne.
- Nordlysbyen Alta. Ikke miste status som «Nordlysbyen» (konkurranse Tromsø).
 - Flykommunikasjoner viktig. Må gjerne bli bedre.
- Gårder langs Altaelva i Storelvdalen.
 - Kan nyttes om vinteren.
 - Mer lempelig skuterpolitikk.

Ulf Tore Isaksen, DNB

- Suksesskriterier for Alta (til nå og i framtida):
 - Lokal kapital.
 - Kompetanse.
- Nasjonale næringsaktører kan gi vekst og er viktige, men det lokale næringslivet i Alta er viktigst. Her skapes aktivitet. Risikovillighet i Alta. Kapital reinvesteres i nye prosjekter.
- Stå på pinne for det lokale næringslivet. Legg til rette og vær offensiv.
- Trussel: Filialisering av Nord-Norge. Vern om de lokale.
- Banker med lokal kunnskap i Alta er en styrke. Policyregler strekkes.
- Kompetanse: Vi må lykkes med UiT/HiF-fusjonen. Foredle den riktig. Fast, egen møteplass mellom berørte parter i Alta.

Torgeir Ekeland, Studenthuset City og Aronnesrocken

- Aronnesrocken - Lavterskeltilbud for unge kulturentreprenører.
- Vekst i opplevelsesnæringer. Gir bolyst.
- Fond som oppstartshjelp til utvikling av musikk- og kulturlivet (f.eks. Introfondet Tromsø).
- Vertskapskommune for Universitetet. Ta i bruk muligheter og vær ansvar bevisst.

Halvdan Heggheim, Harald Nilsen

- For tida oppdrag 6 plasser i Finnmark og Nord-Troms, men ikke i Alta (for første gang på 50 år...)
- Utgangspunkt: Entreprenør og eiendomsutvikler.
- Kompetent kommune. Gode saksbehandlere. God oppfølging.
- Planarbeidet er for krevende. For stort dokumentasjonskrav. Må kunne lettes på i framtida.
- Fagetater (VVA) for stor påvirkning på planen. For store begrensninger kan gjøre planen urealiserbar.
- Utbyggingsavtaler også for krevende. Koster for mye penger. Bør lettes for å realisere lettere prosjekter.
- Råd til kommunen for framtida:
 - Gledelig med ingeniørutdanninga i Alta, men vi må ikke glemme fagutdanningene og håndverkeryrkene. De fleste gründere og entreprenører i Alta kommer fra disse yrkene.
- La private utbyggere ta større andel av boligbyggingen.

Vegard Krogh-Reinsnes

- Nyankommen etablerer i kommunikasjonsbransjen.
- Som nyetablerer ønskes samlokalisert sted for del i sosialt miljø med andre mindre bedrifter i kreative bransjer og kulturnæringer.
- Ideen bak Klekkeriet bør satses på og videreutvikles i retning ny sentral lokalisering av kontorfellesskap for nyetablerere og nye mindre bedrifter. Vil kunne gi høyere overlevelseshastighet. Nye prosjekter vil kunne oppstå i samarbeid i et slikt fellesskap.
- Alta bør markedsføres som etablerersted gjennom aktiv og god informasjon på nett mv.

Bjørn-Roald Mikkelsen

- Lokalt eierskap. Håper på flere lokale bedrifter som leverer tjenester utover kommunens grenser.
- Godt næringsliv i Alta per i dag, men vi trenger å tenke større og satse med lokalt eierskap. Jo nærmere man er Alta på eiersida, desto større bidrag kan en forvente til videre næringsutvikling lokalt.
- Apropos spørsmålet om etablering på Thomasbakken: Ikke for å provosere, men hvis man definerer Coop Finnmark som en lokalt eid bedrift, hvordan hadde det vært dersom det var IKEA som ville etablere seg på Thomasbakken?...
- Maskinentreprenørmiljøet i Alta – Kan statens eventuelle salg av Mesta resultere i et Mesta eid fra Alta?

Edvard Einarsen, Finnmark Kraft

- Fornytbar energi i Finnmark.
- Alta må satse på seg og sitt, men vær flinkere til å jobbe regionalt.
- Infrastruktur. Alta og regionens behov sett i en helhet.
- Alta stor i Finnmark, men liten i verden. Langt unna.
- Viktig at Alta er attraktiv som sted. Bolyst, arbeidssted. Avgjørende med flyfrekvens som gjør reisen Alta-Oslo mulig på samme dag.
- Planlegg lokalt – se regionalt. Slutt å krangle med naboene. Lite godt kommer ut av slikt.

Henning Bek, Verte landskap-arkitektur

- Innvandrer til Alta, med plan om å bli!
- Vi må sikre at folk blir. Rekruttere de beste fra hele verden.

- Vi sikrer at folk blir gjennom gode botilbud. Ikke utelukkende på eneboliger. Gode kvalitative leiligheter for leie sentrumsnært er etterspurt.
- Kulturtilbud viktig.
- Viktigst og vanskeligst; mentalitetsendring. Alta- og finnmarkingen må slutte å spørre innvandreren når han/henne drar «hjem» igjen. Ikke morsomt i lengden. Kan være med på å drive kompetente mennesker fra en.
- Bedre samarbeid og lytting til hverandre – kommune og byggerelaterte bransjer. Dessverre for mye fingerpeking. Stor respekt for kommunens saksbehandlere, men disse avdelingene trenger ressurser. Uten ressurser klarer en ikke beholde saksbehandlere. For lite kontinuitet i plan- og byggesaksbehandlingen.
- Bedrifter i Alta: Synliggjøre egen kompetanse med tanke på å få oppdrag i nord.

Svein Thomassen, Qmatec

- Tjensteleverandør olje-/gassindustrien.
- Alta sitter litt for mye på sidelinja. Tør ikke helt sette oss i førersetet og kjøre store prosjekter. Spesielt å kunne få i gang en ordentlig stor entreprenørbedrift i Alta. En slags Istak.
- Politikerne bør ha en rolle i å sette retning for hva Alta skal bli gode på. Prioritere å følge den.

Silje K. Muotka, Alta Sameforening

- UiT skal være i dialog med samfunnet – aktører, virksomheter, kommunen mv.
- Finnmarksløpet. Fantastisk reise i vekst og optimisme. Bidrar til å binne Finnmark sammen.
- Ikke bare se det samiske som utfordringer, men også som muligheter.
- Språksenteret. Bygge videre på.
- Barnehage/kultursenter. Ny og større barnehage trengs. Styrking av kulturhuset.
- Alta Sámi Festival. Vekst. Ca. 2000 besøkende på ulike arrangement i 2013.
 - Arrangere «Alta Sámi Fashion Week»
 - «Sápmi Awards» - pris til samiske etablerere.
- Utnytte Bossekopmarkedet. Se til Jokkmokk-markedet i Sverige. 40 000 besøkende til inspirasjon.

Frode Rønquist, Alta Møbler

- Alta sentrum – ikke et levende sentrum per i dag. Bevar et levende sentrum. Masse ledig areal og areal som bør omdannes fra lett industri til sentrumsformål (viste flere flybilder fra sør- og østkanten av Alta sentrum).
- Ny arealplan – hvorfor forkaste den? Alta kommune og næringslivet bør i fremtiden satse på Alta sentrum, jfr. områdeplan - dette gir forutsigbarhet og som er viktig for de som gjør tunge investeringer i området.
- Nei til handelspark utenfor Sentrum. Coop sine planer for Thomasbakken er en trussel for Sentrum.
- Sentrum er lite å være stolt av.
- Politikerne må avklare hvor handelen skal være framover i Alta.

Anita Persen, Finnmark Kontorservice

- Mastergrad entreprenørskap. Hvorfor velger man entreprenørskap som yrkeskarriere?
- Starte tidlig og tenke helhetlig og langsiktig.

- Opprette et entreprenørskapskontor i Kunnskapsparken. Samle ressurser, koordinator med oversikt. Ikke konkurrent til Klekkeriet (heller utfyllende).
- Spille på lag med relevante aktører i Alta.
- Med utgangspunkt i dette kontoret, skape samarbeidsprosjektprosjekt for ungdom som har falt utenfor med formål å gi ungdommen grunnlag for å starte egen bedrift.
- La det å bli entreprenør bli et naturlig yrkesvalg.

Marit Karlsen, UiT

- Rock'n Roll entreprenør. Studie for kulturutøvere som ønsker å starte bedrift. Kopling kultur og næring.
- Alta har rykte på seg for godt sted og godt miljø for kulturlivet. Tilflytting av folk med høy kulturkompetanse.
- Kulturarbeidsplasser har utspring i en interesse, ferdigheter opparbeidet over mange år, samt ønske om å samarbeide på tvers.
- Ofte flere levebrød for kulturnæringsaktører. Leve av noe, ikke bare for.
- «Oljekannefond» i Alta til prosjektarbeid innenfor kulturfeltet. Kulturstipend. Kunne jobbe frilans, men samtidig har et sikkerhetsnett. Ikke rigide retningslinjer.

Vegard Hykkerud, Heimdal gård/landbruket i Alta

- Landbruket i Alta er innovativt. Godt klima, moderne drift, satsing for millioner. Dyktig og ungt miljø setter Alta på landbrukskartet nasjonalt.
- Avhengig av forutsigbarhet når det kommer til areal. Jordvernet overholdes. Landbruksjord sentrumsnært trenger bevaring. Ikke minst estetisk.
- Landbruket utvikles. Større bruk. Savner fra kommunen en nydyrkingsplan for å kunne legge til rette for mer landbruksjord og som kompensasjon for areal som bygges ned.
- Optimisme i landbruket i Alta skyldes også at samspillet med aktiv næringsliv og kulturliv – summen som Alta et godt sted å bo. Viktig forutsetning for at ungdom tiltrekkes et yrkesliv innen primærnæringer i Alta.

Kirsten Nikolaisen, filmskaper (Klekkeriet)

- Følelse av inkludering – fortellinger gjennom film.
- Klekkeriet er en viktig møteplass.
- Bruk kunst og kultur for å skape sjarmerende og levende sentrum og steder.
- Richard Florida: Åpne og inkluderende samfunn gir økonomisk vekst og tilflytting.
- Finnmark er en skatteките hva gjelder folk og natur.
- Vefas og Miljøsirkus Alta. Positiv nysgjerrighet!

Lone S. Hegg, Kreativ Industri

- Vekstbedrift med 6 ansatte. Sammenlikner Alta kommune med en vekstbedrift. Vekst koster og krever tøffe valg.
- Valg og prioriteringer må tas for å nå mål.
- Høykompetent arbeidskraft har høye krav og forventninger ved flytting til Alta
- Bygging av hus i Alta. Vanskelig i dagens situasjon.
- Kommunen må være frempå og proaktiv slik at tomter og areal som etterspørres står klare.
- Drøm om Alta-skolen som den beste. Kan vi få internasjonal skole i Alta. Kan bidra til å tiltrekke internasjonal arbeidskraft og store bedrifter.

Kåre Aas, NRS Finnmark

- Forventer vekst. 30 arbeidsplasser i Alta. Generer ca. 90 årsverk totalt.

- Ambisjon om etablering settefiskanlegg.
- Ønsker færre og større lokaliteter (har 7 i dag). På jakt etter «grønne konsesjoner».
- Moderne krav til fiskeanlegg. Fiskehelse, miljø, rasjonell drift, hensyn til de ansatte.
- Tilgang til egne sjøareal. Biomasse laks regulert av konsesjonene.
- Endret behov for kompetanse i havbruksnæringa. Høye krav.
- Behov for tilstrekkelig areal til kai, lager, parkering.
- Infrastruktur. Offentlig transport.
- Går i retning turnus som i Nordsjøen.

John Helland, NAV Alta

- Per dags dato i Alta: ca. 200 mottakere av sosialhjelp, 450 sykemeldte, 1000 på arbeidsavklaringspenger. Dvs. 1650 personer som NAV ønsker ut i arbeidslivet.
- Lav ledighet i Alta. 276 per i dag, 2,7 % av arbeidsstokken. Problemet er at 62 av de er under 25 år.
- Sats på utdanning! Mål og visjonen for Alta bør være å få disse unge og friske menneskene ut i arbeid. Et kvalifiserende løp hele veien fra barnehage til universitetet.
- Håp om at kommunen og politikerne setter inn støtet her og kanalisere engasjement.

Brage T. Størkersen, Alta vgs. og Antistorm UB

- Ungdomsbedrift for undervisningsmetode.
- Antistorm UB. Produkt: nødtelt til snøscooter. Mange lovord og priser.
- Antistorm avvirket per i dag. Visste ikke hvordan komme i kontakt med næringslivet og hadde kommet til et punkt der det trengtes kapital til å produsere teltet, men lyktes ikke.
- Mange av UB-ene opplever å gi litt opp på slutten av skoleåret fordi det er vanskelig å ta ideen ut i næringslivet.
- UB som undervisningsmetode er svært lærerikt.
- Savner fora hvor unge gründere kan henvende seg for råd og hjelp i forbindelse med etablering av bedrift eller realisering av produkt.
- Ønsker kommunen som aktiv ansvarstaker og tilrettelegger for lærlingeplasser, i samråd med øvrig næringsliv.

Kjell Eirik Mortensen, Alta Næringsforening

- ANF – organisasjon for næringslivet i Alta. Økning fra 150 til 190 medlemsbedrifter på ett år. Betydelig interessant i Altasamfunnet.
- Formål; vekst, utvikling og bolyst i Alta. God samarbeidspartner med Alta kommune.
- Alta trafikkforum (ruteutvikling). Faste møter med flyselskaper. God dialog.
- Alta reiselivsforum. Finansiering for ny bookingløsning lik den for Hammerfest og Honningsvåg.
- Oppsummering av innspillsseminaret:
 - Prosessen viktig! Innspillsseminar som milepæl i et arbeid mot et videre mål. Dagens innspill forventes følges opp av kommunen og satt i sammenheng med målet man jobber mot. Tydelig hva som er neste skritt.
 - Om å finne sin plass og prioritere. Kan kommunen og næringslivet bli enig om retningen og enes om to-tre store satsingsprosjekter med synergieffekter? Stå samlet bak disse.
 - Signaler om rigide eller for krevende vilkår for næringslivet bør møtes med dialog kommunen-næringslivet. Hvordan oppnå mer optimale vilkår for f.eks. entreprenørbransjen eller eiendomsutviklere i Alta?

- Bruk møtearenaer som allerede er i Alta: Frokostmøter. ANF tar til seg innspill om kanskje særlig behov for nyetablerere.
- Dialog med nabokommuner. Snakkes det åpent og godt nok om infrastruktur og samferdsel i regionen? Bør samarbeides tettere om de beste transportløsninger for vår region.
- Usikkerhet om etableringer i Alta i forhold til arealplaner. ANF tar ikke stilling til konkrete prosjekter. Spørsmålet er overordnet til kommunen: Hvilke rammebetingelser er det som gjelder for næringslivet i Alta? Alta har råd til og tjener på å sette krav til etablerere.
- Fokus på de gode prosesser. Nå delmål raskt. Still krav, men vær forutsigbar.
- Konflikter eller uheldige kommentarer slås opp i media. Vi som aktører her er premissleverandører for nyhetsstrømmen i Alta og Finnmark. Media har også et ansvar for å formidle Alta som et sted der det forgår masse konstruktivt.
- Engasjementet i næringslivet i Alta er formidabelt! La oss sammen være de gode ambassadører for Alta.

Avslutning

Kommunens adm. arbeidsgruppe ved Andreas Foss Westgaard ga en kort orientering om prosessen videre.

Hovedutvalgsleder for næring, drift og miljø Rut A. Olsen avsluttet innspillsseminaret og takket på vegne av Alta kommune innspillsholdere og deltakere for strålende medvirkning i form av korte og konsise råd og innspill.

Alle innspill fra planverkstedet vil bearbeides videre i regi av kommunen. Neste milepæl er et drøftingsnotat til rådmannens ledergruppe og videre til planutvalget med situasjonsbeskrivelse og forslag til mål og strategier for næringsutvikling og nyskaping i kommuneplanens samfunnsdel. Endelig notat vil publiseres på kommunens hjemmeside og sendes deltakerne per epost. Dette vil utgjøre hovedinnholdet i planforslaget som sendes på høring før sluttbehandling i kommunestyret. Kommunen ønsker å benytte ANF også på et senere stadium i prosessen for presentasjon av forslag til plan.

Kommunens nettside med siste nytt om rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel er: <https://www.alta.kommune.no/kommuneplanens-samfunnsdel.74158.no.html>